

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 296 din 04.09.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și a prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament Adrian Albu, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit Notei informative alăturate proiectului de lege, scopul acestuia este de a spori gradul de protecție socială a pensionarilor reîncadrați în câmpul muncii în vederea asigurării unui trai decent. Proiectul supus avizării propune reglementarea unei norme derogatorii de la plata contribuțiilor în bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru persoanele care continuă să activeze în câmpul muncii după exercitarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă. Domeniul de intervenție este modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale și Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

3. La înaintarea spre examinare în Parlament a proiectului de lege urmează a se ține cont de următoarele aspecte:

- potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act normativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice, iar conform art. 34 alin.(1) din Legea nr.100/2017, autorul proiectului asigură efectuarea expertizelor prevăzute de legislație *în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ*;

- art. 58 din Regulamentul Parlamentului stabilește că, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

- precizăm că, prezentul proiect de lege va genera micșorarea volumului încasărilor veniturilor bugetare la bugetul asigurărilor sociale de stat și a Fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. În această situație, adoptarea acestuia este condiționată de **existența avizului pozitiv al Guvernului**, fapt ce reiese din conținutul normei art.131 alin.(4) al Constituției, care prevede că *orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern*, iar alin.(6) din același articol, prevede că: *nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*;

- nota informativă la proiect nu corespunde exigențelor stabilite în alin.(6) al art.47 din Regulamentul Parlamentului, art.34 și art.35 din Legea nr.100/2017, care stabilesc expres că, proiectul de act legislativ se depune spre dezbateră împreună cu expertizele juridică, anticorupție, economică, financiară și de alt gen. Atenționăm că, acestea lipsesc. Aceste expertize pot determina necesitatea adoptării proiectului de lege, evidențiind aspectele pozitive și negative ale acestuia, relevanța și semnalarea deficiențelor economico-financiare.

II. Observații de ordin juridic și tehnico-redacțional

1. Practica de elaborare a actelor normative, impune respectarea anumitor rigori lingvistice și semantice, acestea urmând să asigure sistematizarea și unificarea actelor normative, astfel:

- în legea de modificare a mai multor acte normative, fiecărui act normativ i se consacră un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre romane și urmat de punct;

- modificările se expun în ordinea elementelor structurale din actul supus modificării, iar în cazul modificării mai multor acte normative, modificările se expun în ordinea cronologică a datei adoptării/aprobării actelor normative modificate;

- pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se indică expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare, despărțite printr-o bară oblică, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se textul „se modifică după cum urmează:”, urmată de redarea modificărilor;

- în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural se va utiliza textul „cu următorul cuprins:”, urmată de redarea textului nou.

Astfel, în temeiul celor enunțate, redacția dispoziției **Art.I** din proiect se va expune în următoarea formă:

"Art. I - Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 17¹ cu următorul cuprins:"

Cât privește **Art. II** din proiect, reținem că exprimarea normativă de modificare/completare a unui element structural dintr-un act normativ se va expune în următoarea redacție:

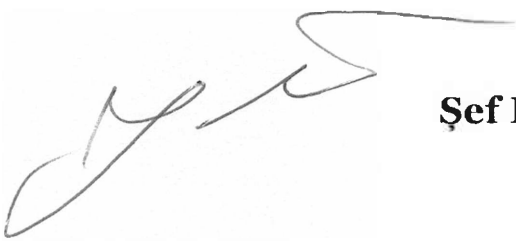
"Art. II – La articolul 4, alineatul (4), litera j) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38-39, art. 280), cu modificările ulterioare, după cuvântul "pensionari" se introduce textul ", inclusiv cei care continuă să fie angajați" .

2. La **Art. III** din proiect, în privința dispozițiilor finale ale legii și intrarea în vigoare a legii, expunem că art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 prevede că, *actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.* Alin.(3) din același articol expune expres cazurile când intrare în vigoare a actelor normative poate fi stabilită la o altă dată. Dat fiind faptul, că în Nota informativă nu sunt invocate circumstanțele cuprinse în alin.(3) al art.56 din Legea nr.100/2017, considerăm inoportun urgentarea intrării în vigoare a proiectului de lege.

Mai mult ca atât, prevederile propuse presupun micșorarea încasărilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, concludent aceasta presupune și modificarea bugetelor menționate, iar în condițiile propuse de autor, acestea contravin prevederilor art. 61 alin.(3) și alin.(5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Totodată, având în vedere că procedura legislativă cuprinde mai multe etape care urmează a fi parcurse, considerăm necesar modificarea normei ce privește intrarea în vigoare a actului normativ supus avizării.

3. Sub aspect juridic, ținem să precizăm că, potrivit art. 4 alin.(2) lit. a) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, veniturile fondului de pensii provin din contribuțiile de asigurări sociale de stat. Consecvent, art. 33 alin.(1) lit. c) din Legea enunțată prevede că, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă, iar formula de calcul a *cuantumului pensiei reexamineate* prezentată în Anexa nr.2¹ din Legea menționată, conține inclusiv și *rata de acumulare pentru anii de cotizare realizați după stabilirea dreptului la pensie pentru limita de vârstă*. Reieșind din aceasta, asupra aspectului de oportunitate, considerăm necesară poziția ministerului de resort, inclusiv a CNAM-ului și CNAS-ului, întru evitarea conflictului dintre norme.

Asupra aspectelor de oportunitate ale soluțiilor legislative propuse în prezentul proiect de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară, iar adoptarea acestuia ține de competența exclusivă a Legislativului.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex.E.Dolință
Tel.: 820-554